



## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses**

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici  
hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent,  
vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

**Stapleton, Thomas**

**Lvgdvni, 1595**

15. Pœnitemini, & credite Euanglio.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39463**

ritum Sanctum ita penitus non ignorassent. Præterea bapti-  
 mus Ioannis, ipsius Ioannis proprius erat, & ab eo nuncupa-  
 Marth. 11. tus, sic loquente ipso Christo: *Baptismus Ioannis utrum de ca-*  
*lo erat an non?* Apostolorum & Ecclesiæ Christianæ baptis-  
 mus, nec Petri nec Pauli baptismus, sed Christi dicitur: quia  
 per illos omnes non nisi unus Christus baptizat. Sic alias tri-  
 ex verbo Dei differentias inuenimus, & nequiter mentitus  
 Caluinus est, vt vnam mem veterum Patrum sententiam sub-  
 mendacio prætextu Scripturæ aliud docentis homo peruvicax reijcere.  
 totā Anti- Sed hæc est hæreticorum hodie impostura: Patrum conser-  
 quitatem sum se reijcere aiunt, quia plus Scripturæ deferendum. Re-  
 rejcit Cal- autem examinata, non plus Scripturæ, sed plus suis propriis  
 uinus placitis ac phantasmatibus deferunt. Denique aut Scripturam  
 non proferunt, aut suo fermento illam corrumpunt. Nec tunc  
 quæstio est, an propter Patrum calculum Scripturæ certitu-  
 do quarefacienda sit, sed quæstio est an in sensu Scripturæ  
 incerto propter nouellum cuiuslibet hæretici sensum, veterum Patrum vnamis consensus reiiciendus sit. Postremo  
 quæstio est uter melius Scripturas intellexerit, unus Caluinus ac Beza, quam unus Augustinus tōtque alij antiquissimæ Ecclesiæ celeberrimi ac doctissimi Patres. In qua quæstione si nouellis magistris deferimus, surgent & alij novelli (sicuti post Lutherum surrexit Caluinus) qui idem postula-  
 bunt. Ita nouo cuiuslibet doctrinæ vento perpetuè circum-  
 feremur. Sed id ne fieret, Pastores & doctores dedit Ecclesiæ  
*sue Christus, ad consummationem sanctorum,* id est, ad con-  
 borationem fidelium; nec id ad breue tempus, sed donec eu-  
 curramus omnes in unitatem fidei (id est, donec impleantur  
 tempora Gentium:) ut iam (ab his doctoribus & pastoribus  
 instructi) non simus parvuli fluctuantes, & circumferamus  
 omni vento doctrina per nequitiam & astutiam hominum ad  
 circumuentiōnem erroris.

### I. Pœnitentimi, & credite Euangelio.

In Harmo. **H**AEC verba duplici cauillo conatur eludere Caluinus  
 ad Marc. I. Quare (inquit) potest quum ex Euangelio pendeat pœne-  
 tentia, cur eam Marcus ab Euangelij doctrina separat. Primum  
 non Marcus, sed Christus hæc verba dixit. Deinde Caluinus  
 pœnitentiam ab Euangelij doctrina non separat, vt singulus  
 Caluinus; sed ad fidem Euangelio præbendam, seu ad creden-  
 dum Euangelio, viam ac præparationem necessariā esse por-  
 nitio

nitentiam docet. At si ita est, quomodo ex Euangelio pendebit  
pénitentia? ait Caluinus: id est, quomodo erit meum para-  
doxum verum, quod prius oportet credere Euangelio, & per  
illam fidem Deum sibi habere certò propitium, ut sic péni-  
tentia seriò studeatur? Sic enim alibi docet, ut alio in loco  
ostendimus. *Duplex* (inquit) *solutio* est. Nam Deus interdum

*In Prompe-*  
*Catho. par.*  
*Quadiag-*  
*in Sabbato*  
*hebdoma-*  
*de 2.*

sic nos ad respicendum inuitat, ut tantum dicat mutandā esse  
in melius vitam: postea conversionem ē vita nouitatem Spir-  
itus sui donum esse ostendit: ut sciamus non tantum nobis prae-  
cipi quod officij nostri est, sed obsequendi gratiam & viri ut in si-  
mul offerri. Hic Caluinus ex parte falsum narrat, ex alia parte,  
qua verum dicit, suis placitis contradicit. Falsum est, Deum  
interdum ad pénitentiam sic inuitare, ut tantum dicat in me-  
lius mutandam esse vitam. Semper enim peccati præteriti on-  
dium, & propter offenditum Deum tristitiam ac dolorem Scru-  
ptura à pénitentibus agitat. Quod autem dicit & verum di-  
cit, vita nouitatem Spiritus sanctus donum est, Deumq; non  
solum præcipere, sed etiam obedientiæ & exsequendi facul-  
tatem conferre, alterā Caluinī hæresim funditus euerit, qua  
docet Dei mandata obseruari non posse, nec ad ea nos obli-  
gari, nec Spiritum Christi in adiutorium nobis dati, ut ad  
iustitiam consequendam nos iuuet, nec ut per eum adiuuemur  
ad iustitiae summam, sed ut beneficia Christi in cordibus no-  
stris obsignet, ipseque Christus tota nostra sanctificatio ac  
iustitia sit. Sed pergamus cum Calino hoc in loco. Si hoc  
modo accipimus (inquit) quod Ioannes concionatus est (de  
pénitentia agenda in remissionem peccatorum) sensus erit,  
Dominus vos ad se conuerti iubet. Quia vero id non potestis  
propria industria, Spiritum regenerationis promittit. Quare  
hanc gratiam fide amplecti vos oportet. Omnia confundit &  
peruertit Caluinus. Ioannis Baptiste prædicatio (de qua ra-  
men hic non agitur, sed de Christi) illa erat, ut pénitentiam  
ante omnia agerent, non quidem propria industria & solis  
naturæ viribus, sed ex speciali diuinæ gratiæ adiutorio, quo  
nec veteris legis iusti, nec qui tunc erant fideles Iudæi care-  
bant. Spiritus regenerationis, quæ vita nouitatem inducit,  
promittitur quidem pénitentibus, vbi Deo reconciliati pec-  
catorum remissionem consecuti fuerint: non quia fide illam  
apprehenderunt (sonnum hoc Caluinī est) sed quia creden-  
tibus & pénitentibus, dignaq; pénitentia opera facientibus

*Alt. 26.*

(ut Paulus concionari solebat) ille Spiritus regenerationis  
per Christianū confertur; paritet & una cum ipsa remissione  
pecca

*Instit. lib.*  
*3. cap. 17-*  
*num. 2. &*  
*cap. 1. nu-*  
*seqq.*

*Pénitentia*  
*ordo à Cal-*  
*uinō inuer-*  
*sm.*

peccatorū. Et hoc modo pœnitentia semper præcedit ipsam regenerationem & remissionem peccatorum quam Euangeliū docet. Spiritus regenerationis fide apprehensus, vt Caluinus loquitur, id est, credere quod pœnitenti ille Spiritus Deo imperietur, non facit ut homo ritè pœnitiat, nec quicquam in eo operatur in quo nondum est, & cui nondum collatus est, ut sic propriæ industria defectum ille suppliat, iuxta Caluinī signetum, sed specialis Dei gratia quæ hominem ad pœnitentiam excitat (est enim & illa donum Dei singularē) humanæ industriae impotentiam supplet, facitque ut homo veram & legitimam pœnitentiam agat.

Sed hic Caluinus memori se Spiritui regenerationis & nouitati virtutē plus tribuisse quam alijs solet, aut quam solius fidei iustificantis doctrina permittit, seipsum tempestiè corrigit & dicit: Quanquam fides quam haberi Euāgeliō Christi postulat, minime ad donū renouationis restringi debet, sed principiè ad peccatorum remissionem spectat. Coniungit enim Iohannes pœnitentiam cum fide, quia se ideo Deus nobis reconciliavit, tanquam Pater à nobis sanctitate & iustitia colatur. Prox-

*Caluinī do-  
ctrina ex  
seipso re-  
futatur,*

cupatione hac vitetur Caluinus, quia perpetua eius & suorum gratuitam peccatorum remissionem in Euāgeliō prædicatam à fide apprehensam. Nunc autem affirmat spiritum quoque regenerationis per fidem, quam Euāgeliō habemus, apprehendi, ut fide iustificemur. Respondet autem non ad hoc donū renouationis restringi fidem, sed præcipue ad remissionem peccatorum spectare. Quæ responsio tametsi in forma recipiatur, satis adhuc eius altera sententia refutatur. Satis enim nobis est quod ad hoc donū renouationis fides spectat. Non volumus ad hoc donum fidem restringi. Planè volumus ad remissionem quoque peccatorum fidem ampliari. Sed vol-

*Tit. 3. Pauli: Saluos nos fecit per lauacrum regenerationis (vbi peccatorum remissio innuitur) & renouationis per Spiritum sanctum quem effudit in nos abunde. Satis nobis est, Deum se nobis ideo reconciliare, ut postea colamus eū in sanctitate & iustitia, quod hic facetur Caluinus. Sic enim nō in sola remissione peccatorum, nec in sola fide eam apprehendente, salus & iustitia nostra consistit (quod Catholica dominat Ecclesia) sed præterea in Spiritu regenerationis & virtute nouitate, quæ altera & potior est Christianæ iustitiae pars. Sed hoc in prioris solutionis luce gratiam ponere & cōcedere coactus est Caluinus.*

Post

Posterior solutio est: Credere Euangelio, in his Christi verbis tantundem valere atque gratuitam iustitiam amplecti. Sapere enim in Scripturis specialem istam inter fidem & remissionem peccatorum relationem occurtere, sicut quum docet nos fide iustificari. Hæc altera solutio per se absurdissima est, & eius confirmatio penitus insalsa. Absurdum & impium est, Credite Euangelio, hunc sensum habere, Gratuitam iustitiam amplectimini: quasi Euangelium ciusque prædicatio nihil aliud credendum fidèque amplectendum contineret, quam gratuitam iustitiam maximè in sensu Caluini, qui per gratuitam iustitiā non plus intelligit quam gratuitam remissionem peccatorū, quæ initialis & minima pars iustitiae Christianæ est; sanè & priuatio veteris formæ intet principia rei generandæ minimum & maximè impropium principium est. Credere Euangelio, est omnia credere quæ Euangelium de Deo, de Christo, de tota fide ac salute humana docet. Solutionis confirmatio insalsa est. Hæc enim eius vis & consecutio est: Occurrit sape in Scripturis inter fidem & remissionem peccatorum relatio, id est, sape in Scripturis remissionem peccatorum credere doceatur: ergo hoc in loco, Credere Euangelio, significare debet credere gratuitam iustitiam, quæ est (in sensu Caluini) remissio peccatorum. Insalsa & frivola hæc cōsecutio est: primū, quia eti sāpe ita se res habeat, quum etiam sāpe aliter se res habeat, & aliis in locis sāpissime fides alia quam plurima obiecta respiciat, nulla est consecutio, vt hoc in loco ad illud vñū obiectum fides restringatur. Deinde, Euangeliū multo plura in se complectitur quam gratuitam peccatorum remissionē. Non ergo sequitur: Credere gratuitam remissionem peccatorum sape scriptura docet: ergo quum dicitur, Credere Euangelio, idem & non aliud docere putanda est.

Sed quomodo hoc ipsum Caluinus probat, quod fides sāpenumero in Scripturis ad peccatorū remissionem referatur. Sicuti (inquit) quum docet nos fide iustificari. Egregia scilicet probatio, quæ sola nouella sanctæ Scripturæ corruptela nititur. Nam fide iustificari in Catholica haec tenus Ecclesia, nūquam illum sensum habuit, fide amplecti gratuitam iustitiā. Nouella hæc est & horum temporum corruptela pestilens. Fide iustificamur in sensu veterum Ecclesiæ patrum, maximeque S. Augustini (loquendo de ipsa in se fide) quia totius iustificationis nostræ coram Deo fides, qua in Deum & Christum eius credimus, fides (inquam) sana & orthodoxa, omnia credens quæ diuinitus ad credendum reuelata sunt, radix, princi

*Euangelio  
credere  
quam latè  
patet.*

*Galat. 5.* principium, & fundamentum est: nec sine illa iustificari quicquam potest. Aut certè fide iustificamur (loquendo de perfecione eius) non qualibet, sed (ut Paulus docuit) fide per charitatem operante. Ita veraque Caluini solutio contra perspicua Christi verba, quibus pœnitentiam fidei ut medium fini anteponit, varia impietate & absurditate plena est. De pœnitentiae doctrina à Caluino depravata vide multo plura in *Promptuarij nostri Catholici parte Quadragesimali.*

*Sabbato  
hebdom. 2.*

## IN MARCI CAP. III.

16. *Et imposuit Simoni nomen Petrus.*

*B*SERVANT hoc loco Catholici (quod & nos olim fecimus) Christum noui nominis impositionem, quod antea Simoni promiserat, quem primò eum intueretur dices: *Tu vocaberis Cepha,* eo demum tempore dedisse, quo duodecim designauit Apostolos, ut eodem videlicet momento de capite futuro prospiceret, quo de futuris pastotibus prospexit: quia formari tunc cœpit quasi in utero Christi parturiri noua Christi Ecclesia. Observuant quoque hoc nouum nome illi singulariter & soli à Christo impositum, aliquā in eo nouam & singularem præ cæteris prærogatiuam norare: sicut in mutatis à Deo omnibus Abraham, Sarai & Istrael, factum fuisse Scriptura demonstrat, & diligenter explicat Chrysostomus. Indignè sen hoc totum Caluinum, & ait. *Ridiculi sunt Papista, qui ex hoc novo nomine colligunt fundatam in eo esse Ecclesiam, ut fuisse explicabilius cap. 16. Matthæi.* Atqui eodem loco iam ostendimus non minus ridiculè quam impie manifestarē veritati in Scripturis reuelatae Caluinum relutari: vanumque ac ridiculum esse quod illic repetens hinc affirmat. *Christum pro mensura gratiæ qua Simonem instruere volebat, peculiare illi nomen imposuisse.* Sane pro mensura gratiæ qua Christus suos instruxit, cui respondet mensura operis ac mercedis, Paulo potius, qui plus omnibus laborauit, siue Ecclesiasticam predicationem, siue certamina & persecutiones eius respicis, qui *electionis fuit ut portaret nomen Christi in Gentibus*, cui Christus ostendit quam multa pro nomine eius pati debuit, qui denique non ab homine neque per hominem, sed ab ipso Christo de cælo vocatus Euangelium suum accepit, peculiare hoc nomen potius quam Simoni Petro imponi debuit. Sane pro maiori mensura gratiæ qua instructus erat Paulus, distinguit B.

Ambro

*2. Cor. 15.*

*2. Cor. 11.*

*Aet. 9.*

*Galat. 1.*